

D E C I Z I E

27 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Iurie Bejenaru, Oleg Sternioală
Petru Moraru, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de către Focșa Anatolie, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Focșa Anatolie împotriva Primăriei și Primarului orașului Căușeni privind încălcarea dreptului la petiționare și încasarea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Primăria Căușeni, casată hotărîrea Judecătoriei Căușeni din 24 octombrie 2014 și emisă o nouă hotărîre de admitere în parte a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 28 august 2014, Focșa Anatolie s-a adresat cu cerere de chemare în judecata împotriva Primăriei și Primarului or. Căușeni privind încălcarea dreptului la petiționare și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 11 iulie 2014 s-a adresat pîrîtului cu cerere privind prezentarea informației oficiale și anume dacă Primăria Căușeni a elaborat în anul 2009 proiectul de execuție a cartierului locativ „Grigore Grigoriu” din orașul Căușeni (obiectul nr. 15224-PG), inclusiv și proiectarea construcției sistemelor de gazificare internă a cartierului locativ enunțat, însă răspuns în termenul prevăzut de lege nu a recepționat.

Consideră reclamantul că, prin neacordarea răspunsului la cererea din 11 iulie 2014 au fost încălcate prevederile art. art. 8 alin. (3), 12 alin. (1) ale Legii cu privire la petiționare și art. art. 20, 52, 53 din Constituția Republicii Moldova.

Cere, reclamantul, constatarea încălcării dreptului de a primi răspuns la petiție și a termenului de examinare a petiției, obligarea Primarului orașului Căușeni de a da răspuns la cererea prealabilă, compensarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Căușeni din 24 octombrie 2014 acțiunea a fost admisă în parte. S-a constatat încălcarea dreptului petiționarului Focșa Anatolie de a primi în termen răspuns la petiție, s-a obligat Primarul orașului Căușeni de a da răspuns la petiția depusă de Focșa Anatolie. S-a încasat de la Primăria Căușeni în beneficiul lui Focșa Anatolie prejudiciul moral în mărime de 3 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Primăria Căușeni a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015 a fost admis apelul declarat de către Primăria Căușeni, casată hotărîrea Judecătoriei Căușeni din 24 octombrie 2014 și emisă o nouă hotărîre de admitere în parte a acțiunii. S-a constatat încălcarea dreptului lui Focșa Anatolie de a primi în termen răspuns la petiția din 11 iulie 2014, în rest acțiunea a fost respinsă.

La 12 martie 2015, în termenul prevăzut de lege, Focșa Anatolie a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, instanța de apel nu a expediat în adresa sa, copia cererii de apel pentru a face cunoștință cu motivele de fapt și de drept a apelului, încălcîndu-i dreptul de acces liber la justiție și principiul egalității armelor.

Totodată, a indicat că cererea cu privire la eliberarea informației a depus-o ulterior declarațiilor reprezentantului SRL „Ștefan Vodă Gaz”, care au stat la baza emiterii hotărîrii Judecătoriei Ștefan Vodă din 28 martie 2014, dosar care se află la examinare pe rolul Curții Supreme de Justiție.

În urma explicațiilor date de către reprezentantul SRL „Ștefan Vodă Gaz”, a cunoscut despre faptul că, planul urbanistic sau planul de amenajare a teritoriului, precum și proiectul privind construcția rețelei noi de distribuție a gazelor naturale în interiorul sectorului locativ solicitat în prezenta pricină, în prezent lipsește, iar Primăria Căușeni informează că proiectul gazoductului pentru asigurarea cu gaze naturale a cartierului locativ „Grigore Grigoriu” din orașul Căușeni a fost depus la 15 august 2013 la SRL „Ștefan Vodă Gaz”, însă aceasta din urmă declară că un asemenea proiect lipsește.

Astfel, rezultă că, Primăria Căușeni nu a elaborat un proiect, fapt pentru care Judecătoria Ștefan Vodă prin hotărîrea din 28 martie 2014 a respins acțiunea.

Consideră că, instanța de apel nu a dat o apreciere corectă probelor prezentate, care au fost anexate la materialele dosarului și cerințelor solicitate.

Examinînd materialele dosarului prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat de Focșa Anatolie urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că, Focșa Anatolie la 28 august 2014 s-a adresat cu cerere de chemare în judecata împotriva Primăriei și Primarului or. Căușeni privind încălcarea dreptului la petiționare și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărîrea Judecătoriei Căușeni din 24 octombrie 2014 acțiunea a fost admisă în parte. S-a constatat încălcarea dreptului petiționarului Focșa Anatolie de a primi în termen răspuns la petiție, s-a obligat Primarul orașului Căușeni de a da răspuns la petiția depusă de

Focșa Anatolie. S-a încasat de la Primăria Căușeni în beneficiul lui Focșa Anatolie prejudiciul moral în mărime de 3 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 28 octombrie 2014 Primăria or. Căușeni a declarat apel nemotivat (f.d.38).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2014 s-a dispus primirea spre examinare a cererii de apel depusă de Primăria or. Căușeni, expedierea în adresa intimatului a copieii de pe cererea de apel, propunîndu-i intimatului să prezinte referința cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței de judecată, cu anexarea copiilor necesare pentru toți participanții la proces și stabilirea examinării apelului pentru 04 februarie 2015 ora. 11.00 (f.d. 44A).

Prin citația anexată la dosar, părților le-a fost comunicată data, locul și ora ședinței de judecată și dreptul de a face cunoștință cu materialele cauzei (f.d.45).

La 03 februarie 2015, Consiliul or. Căușeni a depus prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău cerere de apel motivată, anexînd înscrisuri (f.d.49-67).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015 a fost admis apelul declarat de către Primăria or. Căușeni, casată hotărîrea Judecătorei Căușeni din 24 octombrie 2014 și emisă o nouă hotărîre de admitere în parte a acțiunii. S-a constatat încălcarea dreptului lui Focșa Anatolie de a primi în termen răspuns la petiția din 11 iulie 2014, în rest acțiunea a fost respinsă.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

Conform art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 364 alin. (2) CPC, cererea de apel și înscrisurile noi care nu au fost prezentate în primă instanță se depun cu atîtea copii cîți participanți la proces sînt, plus cîte o copie pentru instanța de apel. Copiile de pe înscrisuri se legalizează în modul stabilit de lege.

Potrivit art. 366 alin. (1) și (2) CPC, participanții la proces sînt în drept să prezinte în scris obiecții împotriva apelului, anexînd înscrisurile care confirmă corectitudinea obiecțiilor. Referințele și înscrisurile trebuie să fie depuse cu atîtea copii cîți participanți la proces sînt, plus cîte o copie pentru instanța de apel, în termenul prevăzut la art.370 alin.(2).

Dispozițiile art. 370 alin. (1), (2) și (3) CPC, prevăd că, instanța de apel va efectua, în termen de 30 zile de la data primirii dosarului spre examinare, actele procedurale în vederea pregătirii pricinii către dezbateri în ședință de judecată în conformitate cu art.185 și art.186. Instanța de apel expediază participanților la proces copii de pe cererea de apel și de pe înscrisurile care nu au fost prezentate primei instanțe, citează părțile și alți participanți la

proces, propunându-le să depună, cu cel puțin 3 zile înainte de judecarea apelului, noi referințe și înscrisuri la dosar. Referințele și înscrisurile se depun cu atâtea copii câți participanți la proces sînt, plus cîte o copie pentru instanța de apel.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) CPC, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din sensul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel, contrar dispozițiilor enunțate, în vederea pregătirii pricinii către dezbateri în ședință de judecată, nu a expediat în adresa recurentului Focșa Antolie cererea de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept, astfel lipsindu-l pe ultimul de a face cunoștință cu aceasta, de a depune referința și a prezenta înscrisuri la dosar, din motiv că cererea de apel a fost depusă în cancelaria Curții de Apel Chișinău la 03 februarie 2015, iar ședința de judecată fiind fixată pentru 04 februarie 2015, timp în care instanța de apel s-a aflat în imposibilitate de a expedia copia cererii de apel, pentru cunoștință participanților la proces.

De asemenea menționează Colegiul că, la ședința din 04 februarie 2015, părțile nu s-au prezentat, apelantul Primăria or. Căușeni, prin cerere solicitînd examinarea cererii de apel, iar instanța de apel, dispunînd examinarea în fond a cauzei, nu a luat în considerare că, cererea de apel motivată nu i-a fost înmînată lui Focșa Anatolie.

Ca urmare, instanța de apel a emis decizia în lipsa expedierii în adresa recurentului-intimat Focșa Anatolie a cererii de apel motivate din 03 februarie 2015, precum și acordării posibilității de a prezenta referința pe marginea cererii de apel cu contraargumente și/sau anexarea probelor în acest sens, iar prin decizia din 04 februarie 2015, a casat hotărîrea Judecătoriei Căușeni din 24 octombrie 2014 și a emis o nouă hotărîre de admitere în parte a acțiunii, fiind constatată încălcarea dreptului lui Focșa Anatolie de a primi în termen răspuns la petiția din 11 iulie 2014, în rest acțiunea fiind respinsă.

În atare circumstanțe, Colegiul consideră că, acțiunile instanței de apel sunt contrare prevederilor art. art. 100, 364, 366, 370 și 376 ale CPC, care prevăd expres comunicarea/expedierea cererii de apel și de pe înscrisurile care nu au fost prezentate primei instanțe, precum și acordarea unui termen intimatului pentru depunerea referinței.

Or, neexpedierea de către instanța de apel în adresa intimatului Focșa Anatolie a copiei de pe cererea de apel și de pe înscrisurile anexate, care nu au fost prezentate primei instanțe, a împiedicat intimatul să-și exercite drepturile sale garantate prin lege.

Prin urmare, Colegiul conchide că, instanța de apel nu a întreprins toate măsurile necesare în vederea respectării drepturilor tuturor participanților la proces, fiind în imposibilitate intimatul de a-și formula apărarea față de motivele de fapt și de drept invocate în cererea de apel, astfel s-au adus atingere drepturilor legale ale recurentului.

În acest sens, instanța de recurs reiterează art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii ”în mod echitabil”, ceea ce implică inclusiv o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că, fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o hotărâre legală.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și deoarece eroare judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Focșa Anatolie.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Focșa Anatolie împotriva Primăriei și Primarului orașului Căușeni privind încălcarea dreptului la petiționare și încasarea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Petru Moraru

Valentina Clevadi